

Stanovisko skupiny Evropské lidové strany

EVROPSKÁ DOHODA PRO ZEMĚDĚLCE - VIZE POSLANECKÉHO KLUBU EVROPSKÉ LIDOVÉ STRANY (KŘESŤANSKÝCH DEMOKRATŮ) PRO EVROPSKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Evropská lidová strana je stranou pro evropské zemědělce a venkovské komunity. Rozumíme vám a budeme hájit vaše zájmy. Dodáváte na naše stoly vysoce kvalitní a výživné potraviny. Vyrábíte podle nejpřísnějších norem na světě. Staráte se o přírodu a přispíváte k živým komunitám na našich vesnicích, tvoříte z nich atraktivní místa pro život i pro práci. Takové skutky jsou pro veřejnost cenné a všem prospívají. Produkty, které díky svým odborným znalostem, unikátnímu know-how zdokonalovanému po celá staletí vyrábíte, představují mnohem více než jen potraviny. Jsou významnou součástí našeho společného kulturního dědictví, které je zakořeněné hluboce v jádře naší evropské identity a jehož znamenitost obdivují všude na světě. Zajišťovali jste potraviny pro EU i mimo ni v nanejvýš náročné situaci. Vyvinuli jste obrovské úsilí, aby byla vaše výroba udržitelná, a jste odhodláni ji v tomto směru do budoucna ještě vylepšovat. K výzvě vyrábět potraviny během celé pandemie jste se stavěli čelem a ve velmi náročných podmínkách způsobených invazí Ruska na Ukrajinu tak opět činíte. Jsme vám vděční. Nasloucháme vašim obavám, protože jsme odhodláni zachovat domácí zemědělství tak silné a odolné jako je teď. Odsuzujeme ty, kteří vás z ideologických důvodů viní z ničení životního prostředí. Takové počínání odrazuje mladé zemědělce, zejména od toho, aby v odvětví zemědělství působili, a ohrožuje naše potravinové zabezpečení. Nemůžeme si dovolit se v dodávkách základního zboží spoléhat na ostatní, a už vůbec ne v dodávkách jídla. Pro skupinu Evropské lidové strany je odvětví zemědělství strategicky důležité. Zavazujeme se k tomu, že společně s vámi

vytvoříme evropský model zemědělství, který vám umožní dostávat za odvedenou práci spravedlivou odměnu a zároveň vylepšovat zemědělství z pohledu ekologie, rozmanitosti druhů, klimatické změny a dobrých podmínek pro zvířata. Budeme mít vždy na paměti hodnotu přístupu zaměřujícího se na regiony a místní oblasti. Odvětví zemědělství, které je udržitelné ekonomicky, ekologicky a ze sociálního hlediska, je přínosem pro všechny. Zaměřujeme se na všechna tato hlediska.

Bez zemědělců nejsou potraviny: zajištění hospodářských a sociálních vyhlídek zemědělců v EU

V současné době je v EU přibližně 9 milionů zemědělských podniků s pracovní silou přibližně 17 milionů lidí. Odvětví dodávek potravin, jehož ústředním bodem je zemědělství, představuje přibližně 8 % celkové zaměstnanosti v EU. **Příjmy zemědělských podniků** však ve většině členských států výrazně zaostávají za průměrnými příjmy. EU navíc od roku 2005 přišla o přibližně třetinu svých zemědělských podniků a podíl osob zaměstnaných v zemědělství klesl z 6,4 % celkové zaměstnanosti v EU v roce 2005 na 4,2 % v roce 2020. Jsme odhodláni tento pokles zastavit.

Skupina Evropské lidové strany hájí konkurenceschopný evropský zemědělský model založený na **rodinných podnicích** a profesionálních zemědělcích, který

se může stát základem živě fungujících venkovských komunit v celé EU. Uznáváme rovněž význam podpory pro rozmanité hospodářské činnosti našich venkovských oblastí, které přispívají k odolnosti venkovských ekonomik. Uznáváme, že venkovské komunity mají stejně velkou potřebu přístupu ke službám, např. službám zdravotnictví, dopravního spojení a pečovatelským, jako ty, které žijí v městských oblastech. Zvláštní pozornost věnujeme potřebám zemědělců v oblastech se zvláštními přírodními omezeními, jako jsou např. horské, izolované a vzdálené regiony, ostrovy, tzv. nejvzdálenější regiony a vylidněné oblasti, protože zemědělství je v těchto částech Evropy mnohdy tou nejdůležitější hnací silou hospodářského rozvoje. Také potřebám zemědělců v hustě obydlených regionech s vysokým stupněm urbanizace, kde jsou příroda, hospodářství, bydlení a zemědělské činnosti do značné míry propojeny, je věnována mimořádná pozornost. Věříme, že v EU vedle sebe mohou existovat různé modely zemědělství, a zasazujeme se o svobodu volby. Zemědělské modely a agroekologické zásady jsou velmi rozmanité a podle trhu, podnikatelské orientace, agronomických výzev, zemědělských tradic, ziskovosti a nákladů byste měli mít možnost si mezi nimi volit.

Důsledně jsme hájili silnou a dobře financovanou **společnou zemědělskou politiku** (SZP) a vzhledem k výzvám, kterým čelíte, budeme trvat na navýšení rozpočtu pro SZP. Abychom zajistili, že vnitrostátní strategické plány plní cíle, které jsme si stanovili, provádění SZP na období 2023–2027 velmi pozorně sledujeme. Pokud zjistíme, že nový systém povede k větší – nikoli menší – složitosti a byrokracii, že rozdělování podpory bude méně **spravedlivé** nebo že nový režim podmíněnosti a další ekologická opatření budou ohrožovat schopnost zemědělců zajistit potravinové zabezpečení, jsme připraveni pohnat Komisi a členské státy k odpovědnosti. Při zajišťování toho, aby byly zachovány ústavní výsady regionů EU v oblasti zemědělské politiky a aby se se zemědělci ve všech členských státech zacházelo stejně, budeme ostražiti. Domníváme se, že rozdělování podpory pro SZP mezi členské státy i uvnitř nich musí být **spravedlivé**. Poslanci, kteří budou zvoleni v roce 2024, rozhodnou o budoucí SZP na období po roce 2027. Jsme odhodláni všechno nezbytné vylepšit ve váš prospěch a zajistit silný ekonomický

pilíř, jenž umožní přechod k udržitelnějším zemědělským postupům, které podporují generační obměnu a lépe vás ochrání na vysoce nestabilním světovém trhu. Domníváme se, že zemědělci by měli být schopni opravit chyby, k nimž došlo v dobré víře, než jim budou uloženy finanční sankce, a budeme trvat na tom, aby toto právo, které jsme vám zajistili v rámci SZP, bylo zachováno.

Trváme na tom, aby se bojovalo tvrději proti znepokojivému nedostatku **generační obměny** v zemědělství. K tomu lze dojít zejména tím, že se zvýší atraktivita venkovských oblastí pro mladší generaci. Nebudou-li mladí lidé ochotni vykonávat zemědělskou činnost jako povolání, toto primární odvětví zanikne a hospodářský život ve venkovských oblastech se zhroutí. V roce 2020 bylo pouze 11,9 % vedoucích pracovníků zemědělských podniků v EU mladších než 40 let. Takový stav není udržitelný. Budeme podporovat veškerá opatření, která mladým lidem umožní zajistit budoucnost tohoto odvětví. Budeme řešit problémy spojené s přístupem k půdě a financím, podporovat poradenské služby, vzdělávání a odbornou přípravu, zajistíme soudržnost místních, vnitrostátních a unijních opatření pro mladé zemědělce a vyvineme strategie předávání zemědělských podniků. Podporujeme větší důraz na učňovskou přípravu v zemědělství, investice do programů odborné přípravy na vysokoškolské úrovni a usnadnění strukturovaného přechodu mladých lidí do zemědělství. Domníváme se, že pro rozpočet SZP pro mladé inovativní zemědělce by měl být navýšen. Podporujeme regionální opatření, která ztraktivní venkovské oblasti pro to, aby v nich žili mladí i starší lidé. Víťáme skutečnost, že se podíl **žen v zemědělství** zvýšil a v roce 2020 dosáhl 31,6 %, ale musíme využívat SZP a další nástroje, abychom pokročili ještě dále. Uznáváme zásadní úlohu žen v zemědělství ve venkovském hospodářství. Podporujeme opatření, která zajistí, aby se zemědělství stalo pro ženy přitažlivější kariérou příležitostí, a rozvíjíme vhodné podnikatelské iniciativy na podporu mladých žen v zemědělství. Trváme na tom, aby členské státy zaručily sociální práva pro všechny zemědělce a osoby zaměstnané v tomto odvětví. V kontextu složitých výzev, jimž zemědělci čelí, včetně finanční nejistoty, pracovních rizik a nedostatečného uznání jejich přínosu

pro společnost, velmi podporujeme větší zaměření na jejich duševní pohodu.

Chápeme, že tržní zemědělská politika může vést k tomu, že zemědělci budou vystaveni účinkům **extrémně volatilních cen**. Překotný příval obilí do EU v důsledku ruské invaze na Ukrajinu ukazuje, jak rychle lze trhy destabilizovat, zejména v zemích sousedících s Ukrajinou. Požadujeme proto rozhodná opatření k obnovení stability trhu a kompenzaci tím postižených zemědělců. Zavazujeme se, že učiníme více pro to, abychom vás ochránili před katastrofálními důsledky kolísání cen, a že v budoucí SZP ještě zlepšíme nástroje cenové stability. Tvrdě jsme bojovali za zpřísnění nástrojů SZP a navýšení finančních zdrojů na řešení krizí, nabízeli jsme lepší možnosti zvládnutí rizik, posílili jsme úlohu organizací producentů a zlepšili jsme strukturu potravinového řetězce. Přijetí vůbec první směrnice o odstranění **nekalých obchodních praktik** v potravinovém řetězci bylo úspěchem dosaženým skupinou Evropské lidové strany a ujistíme se, že pro vás bude přínosná. Za své výrobky z hodnotového řetězce nedostáváte **spravedlivou odměnu**, což je skandální. Požadujeme v této věci rozsáhlé šetření. Zasluhujete si spravedlivý příjem a budeme i nadále usilovat o to, abyste ho dostávali. V rámci jednotného trhu se zasazujeme o rovné podmínky pro všechny zemědělce v EU. Odmítáme veškeré pokusy velkých nezemědělských podniků zaonačit to tak, aby SZP zneužili pouze za účelem finančního obohacení. Tyto peníze patří aktivním zemědělcům: patří vám!

Lesy a celý hodnotový řetězec založený na lesnictví jsou klíčovou součástí venkovských oblastí. Lesy poskytují pracovní místa, zajišťují hospodářský blahobyt, ukládají uhlík, podporují zdraví a jsou důležité v boji proti desertifikaci. Skupina Evropské lidové strany je přesvědčena, že nejlepším know-how pro udržitelné obhospodařování lesů oplývají členské státy; respektujeme proto pravomoci členských států v oblasti právních předpisů týkajících se lesů. Velmi podporujeme zemědělce a lesníky v EU, kteří jsou středobodem **oběhového hospodářství** a vyrábějí tolik potřebnou **energii z obnovitelných zdrojů** a další biologické materiály. Zdůrazňujeme také, že zvýšené využívání dřeva ve stavebnictví může přeměnit budovy na pohlcovače uhlíku. Rozvoj **venkovského**

cestovního ruchu, včetně koncepce inteligentních venkovských destinací, nabízí další příležitosti pro diverzifikaci příjmů zemědělských podniků a posílení venkovských oblastí a aktivně jej podporujeme.

Hájíme tradiční zemědělské pastevectví a další venkovní systémy chovu hospodářských zvířat a uznáváme jejich úlohu při zachování biologické rozmanitosti a zachování zemědělské činnosti v celé Evropě. Proto trváme na tom, že je naléhavě nutné zajistit, aby se zemědělství a cestovní ruch v těchto oblastech vzhledem k výzvám, které představuje rostoucí počet **velkých šelem**, zachovalo. Problém velkých šelem se musí vyřešit neprodleně. Je načase zaujmout vyvážený přístup k péči o planě rostoucí a volně žijící druhy, který regionům umožní pružně reagovat, a v němž již nebude přehodnocování statusu ochrany vlků a medvědů tabu. V širším měřítku musíme podniknout kroky k překlenutí propasti mezi městy a venkovem tím, že podpoříme lepší vzájemné porozumění výzvám, jimž čelí lidé žijící v našich městech a lidé žijící na našich venkovech. Účinným katalyzátorem této integrace může být podpora městského zemědělství a zemědělských trhů. Musíme investovat do opatření, včetně komunikačních strategií, aby spotřebitelé od útlého věku chápali a oceňovali úsilí zemědělců o zajištění dostatečného množství kvalitních potravin, které nás sytí. Víťame oznámení předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové, že má být se zemědělci zahájen **strategický dialog**, a zajistíme, aby byl váš názor vyslyšen.

Skupina Evropské lidové strany podporuje **otevřenou obchodní politiku založenou na pravidlech**. Jednoznačně zastáváme, že dovážené produkty musí splňovat ekologické, sanitární a fytosanitární normy, normy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a sociální normy rovnocenné těm, které se očekávají od našich vlastních výrobců. Budeme podporovat veškerá úsilí, aby byly naše normy uznány mezinárodně a byla zajištěna reciprocita, aby se s vámi zacházelo spravedlivě. Snižovat naši produktivitu a přesunout výrobu a s ní i dopady na klima, jako je např. únik emisí uhlíku a nedostatek vody, do třetích zemí nedává smysl. Kromě toho musíme naši produkci chránit před ukládáním odvetných cel kvůli obchodním sporům

vznikajících v jiných odvětvích. Obchodní dohody EU musí obsahovat ustanovení na ochranu citlivých produktů. Pokud prudký nárůst objemu obchodu ohrozí stabilitu našeho trhu, měly by být uplatňovány **ochranné doložky**. Naše vynikající **zeměpisná označení** musí být ve všech obchodních dohodách chráněna.

Hnací síla ekologičtějšího zemědělství v EU spočívá v inovacích a investicích, nikoli v ideologii

Investice do špičkových **technologií** a přístup k nim mají v souladu s očekáváními společnosti zásadní význam pro udržení konkurenceschopnosti evropského zemědělství na světovém trhu, zachování našich vysokých standardů a zajištění udržitelných výrobních metod. Ať už se jedná o snížení emisí skleníkových plynů, zlepšení životních podmínek zvířat nebo využívání méně vstupních zdrojů, domníváme se, že výzkum a inovace přinesou lepší výsledky než pouhé stanovení cílů seshora. Požadujeme, aby byl ve všech členských státech obnoven důraz na zemědělský **výzkum a inovace**, a to na základě priorit Unie a s ohledem na regionální rozměr. Musíme snížit dopad na životní prostředí, aniž by se nutně snížila naše zemědělská produkce, čehož dosáhneme tím, že do výroby začleníme špičkové technologie. Osvojení přesného zemědělství a inovací šetrných k životnímu prostředí nejenže zvýší produktivitu, ale také minimalizuje ekologickou stopu. Pro nové techniky a alternativy požadujeme mnohem lepší a rychlejší schvalovací postupy. Je nutné více investovat do technologií a infrastruktury, do systémů hospodaření s energií, do dostupného, spolehlivého a rychlého internetu ve venkovských oblastech a posílit interoperabilitu, digitální dovednosti, centra pro digitální inovace a rozvíjet nové obchodní a správní modely. Budeme bojovat za navýšení rozpočtu výzkumného programu **Horizont** zaměřeného na zemědělství, potraviny a bioekonomiku. Zdůrazňujeme, že je třeba zlepšit přístup menších a novějších inovátorů na trh. Abychom zlepšili rychlý přenos know-how na úroveň zemědělských podniků použijeme zdokonalený **zemědělský poradenský systém**. K optimalizaci

hospodaření s půdou budeme rozhodně i nadále podporovat využívání umělé inteligence, dat velkého objemu, digitalizaci a využívání evropských kosmických technologií. Budeme dále rozvíjet slibné iniciativy, jako jsou např. **inteligentní vesnice**.

Domníváme se, že rozhodování **založené na vědeckých poznatcích**, které umožňuje využívání nových technologií, otevírá mnohem lepší cesty k udržitelnějšímu zemědělskému odvětví než čistě „ideologické“ přístupy. Například povolení **nových šlechtitelských technik** v EU vám jakožto zemědělcům nejen umožní produkovat plodiny vyžadující méně vstupních zdrojů (voda, hnojiva a pesticidy atd.), ale také to představuje investici do výzkumu, vývoje a inovací i vytváření pracovních míst po celé Evropě. Budeme nicméně trvat na tom, aby byly nové šlechtitelské postupy slučitelné se stávajícími právy k odrůdě rostliny a patentovým právem. Vidíme v nich pro zemědělce velký potenciál v tom, že lze diverzifikovat příjmy a dosahovat významných přínosů pro životní prostředí prostřednictvím dobrovolných tržních iniciativ v oblasti **uhlíkového zemědělství**. Zavazujeme se, že zajistíme, aby tyto systémy zatěžovaly zemědělce administrativou co nejméně. Musíme zvýšit evropskou produkci **bílkovin**, a to jak pro potraviny, tak pro krmiva. Věříme v inovace a nezbytnou infrastrukturu pro zvýšení **oběhovosti**, jako je např. využívání **zbytkových toků** a statkových hnojiv k výrobě energie z obnovitelných zdrojů v zemědělských podnicích nebo k nahrazení drahých chemických hnojiv. Takové postupy jsou prospěšné pro půdu a snižují emise CO₂ spojené s výrobou hnojiv.

Společnou zemědělskou politiku považujeme za hlavní hybnou sílu pro inovativnější, konkurenceschopnější a udržitelnější zemědělství v Evropě. Prokázali jsme, že jsme v případě potřeby připraveni zahodit neuvážené legislativní návrhy, které se pokoušely nahradit SZP, odčerpávat její finanční prostředky a klást na vás novou zátěž, aniž by byly nabídnuty schůdné alternativy a kompenzace. Příkladem jsou návrhy týkající se **obnovy přírody, pesticidů a průmyslových emisí**. Nyní rozhodně není čas ohrožovat naše potravinové zabezpečení. Abychom zaručili dostupnost potravin v EU i mimo ni, zejména v době, kdy Rusko ohrožuje

vývoz obilovin na africký kontinent a do dalších zranitelných regionů, potřebujeme naopak udržitelné navýšení naší produkce. Odmítáme návrhy, které ohrožují vaše vlastnická práva a postrádají komplexní posouzení dopadů, zejména pokud jde o životaschopnost zemědělských podniků a generační obměnu. Břímě spojené s větší udržitelností byste neměli nést sami!

Skupina Evropské lidové strany je na straně zemědělců a tleská obrovskému úsilí, které již vynaložili na zvýšení účinnosti **hospodaření s vodou**. Abychom umožnili udržitelnější využívání vody, musíme jim poskytnout další podporu. Domníváme se, že nové investice do vodohospodářské infrastruktury a technologií pro přizpůsobení se změně klimatu jsou zásadní pro budoucnost zemědělského odvětví v těch členských státech, které jsou zranitelnější vůči dopadům nedostatku vody a sucha.

*Chápeme, že na velmi konkurenčním globalizovaném trhu stojíte před obrovským problémem, který představuje větší a lepší produkci s menším dopadem na životní prostředí, a přitom na vás přímo dopadají změny klimatu. Nemůžeme očekávat, že vy jako zemědělci budete bez navýšení podpory odvádět stále více práce. Víme, že trh často nevrací vyšší výrobní náklady spojené s udržitelnějšími postupy. V konečném důsledku bychom chtěli usnadnit zakotvení **nového konsensu** ve společnosti. Chceme, aby spotřebitelé skutečně pochopili význam udržitelnějších potravin, více je podporovali a promítli tohle přesvědčení do nakupování v místních obchodech s potravinami.*